

WYGAŚNIĘCIE ZOBOWIĄZAŃ

Literatura:

Z. Radwański, A. Olejniczak, *Zobowiązania – część ogólna*, Warszawa 2014
red. E Gniewek, *Kodeks Cywilny. Komentarz*, Wydanie 5, Warszawa 2011

Opracowała mgr Irena Krauze – Lisowiec

Wygaśnięcie zobowiązania

Zdarzenia prowadzące do zaspokojenia wierzyciela

Potrącenie

Odnowienie

Złożenie do depozytu sądowego

Wykonanie zobowiązania zgodnie z jego treścią

Świadczenie w miejsce wykonania

Zdarzenia nieprowadzące do zaspokojenia wierzyciela

Upływ czasu

Umowa o zwolnieniu z długu

Niemożliwość świadczenia

Zdarzenie wskazane w treści czynności prawnej

Konfuzja

Śmierć dłużnika lub wierzyciela

Rozwiązanie umowy przez sąd

Umowa rozwiązująca

Świadczenie w miejsce wykonania

datio in solutum

Umowa między wierzycielem a dłużnikiem co do zmiany przedmiotu świadczenia

Faktyczne spełnienie nowego świadczenia

Jeżeli przedmiot świadczenia ma wady – przepisy o rękojmi przy sprzedaży

ZMIANA TREŚCI
DOTYCHCZASOWEGO
ZOBOWIĄZANIA

Charakter
realny

Zobowiązanie wygasa

Odnowienie novatio

Umowa zawarta pomiędzy
wierzycielem a dłużnikiem

w celu umorzenia dotychczasowego
zobowiązania

co do spełnienia innego świadczenia

albo

co do spełnienia tego samego świadczenia,
ale z innej podstawy prawnej

W razie
wątpliwości
poczytuje się,
że nie jest to
odnowienie,
w szczególności
weksel lub czek

Wyjątek:
poręczyciel lub
osoba trzecia
wyrazi zgodę na
dalsze trwanie
zabezpieczenia

Charakter
konsensualny

NOWE
ZOBOWIĄZANIE

Zobowiązanie
dotychczasowe wygasa

Wygasają prawa akcesoryjne:
1) poręcznie,
2) ograniczone prawa rzeczowe
ustanowione przez osobę trzecią

Wyjątek: wierzyciel
zastrzegł, iż
zachowuje wobec
nich swoje prawa

Zwolnienie pozostałych
współdłużników
solidarnych

Potrącenie

compensatio

Jednostronne
oświadczenie
woli

Umorzenie dwóch
przeciwstawnych sobie
wierzytelności do
wysokości
wierzytelności niższej,
warunki wskazane w art. 498
– 505 kc

Wyłączenie potrącenia:

- 1) wierzytelności nie ulegające zajęciu;
- 2) wierzytelności o dostarczenie środków utrzymania;
- 3) wierzytelności wynikające z czynów niedozwolonych;
- 4) wierzytelności co do których potrącenie jest wyłączone przez przepisy szczególne;
- 5) wierzytelność zajęta przez osobę trzecią;
- 6) strony w umowie wyłączają możliwość potrącenia

Umowa

Umowa wzajemna , w
której strony
rozporządzają swoimi
wierzytelnościami w
ten sposób, że godzą
się na ich umorzenie;
charakter kauzalny;
zasada swobody umów,
ograniczenia wynikające z
przepisów ogólnych;
ochrona osób trzecich

Dłużnik stał się wierzycielem swego wierzyciela dopiero po dokonaniu zajęcia

Wierzytelność dłużnika stała się wymagalna po dokonaniu zajęcia i przy tym dopiero później, aniżeli wierzytelność zajęta

albo

Art. 58 § 1, art. 353¹, art. 498, art. 504, art. 505 kc

Przesłanki potrącenia

Dwie osoby są względem siebie jednocześnie wierzycielami i dłużnikami

Przedmiotem obu wierzytelności są

pieniądze

lub

rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku

Obie wierzytelności są wymagalne

Wyjątek: Odroczenie wykonania zobowiązania udzielone przez:
1) sąd,
2) bezpłatnie przez wierzyciela

Obie wierzytelności są zaskarżalne

Wierzytelność przedawniona może być potrącona, jeżeli w chwili, gdy potrącenie stało się możliwe, przedawnienie jeszcze nie nastąpiło

Skutki potrącenia

Jednostronne oświadczenie woli o potrąceniu

Składa się drugiej stronie

Oświadczenie ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe

Obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej

Jeżeli obu lub jednej stronie przysługuje kilka wierzytelności nadających się do potrącenia stosuje się odpowiednio przepisy o zaliczeniu zapłaty

Złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego

Dłużnik może złożyć przedmiot świadczenia do depozytu sądowego m.in.:

- 1) jeżeli wskutek okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności, nie wie, kto jest wierzycielem, albo nie zna miejsca zamieszkania lub siedziby wierzyciela;
- 2) jeżeli wierzyciel nie ma pełnej zdolności do czynności prawnych ani przedstawiciela uprawnionego do przyjęcia świadczenia;
- 3) jeżeli powstał spór, kto jest wierzycielem;
- 4) jeżeli z powodu innych okoliczności dotyczących osoby wierzyciela świadczenie nie może być spełnione;
- 5) Jeżeli wierzyciel odmawia pokwitowania;
- 6) Jeżeli wierzyciel odmawia zwrotu dokumentu stwierdzającego zobowiązanie,
- 7) Sprzeciw jednego z wierzycieli uprawnionych do świadczenia niepodzielnego

Dłużnik ma obowiązek niezwłocznie zawiadomić wierzyciela

Ważne złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego

Takie same skutki jak spełnienie świadczenia

Zwrot kosztów od wierzyciela

Dłużnik może odebrać złożony przedmiot, dopóki wierzyciel nie zażądał wydania przedmiotu świadczenia z depozytu sądowego

Złożenie do depozytu uznaje się za niebyłe

art. 463 kc, art. 465 § 3 kc,
art. 467 – 470 kc, art. 692 –
693²² kpc

Umowa o zwolnienie z długu

Umowa rozwiązująca *contrarius consensus*

Dziękuję za uwagę